

сті мають базуватися на результатах комплексного дослідження з використанням тестових технологій, методів когнітивних карт, семантичного диференціалу, семантичного пасьянсу, багатовимірної шкалювання, денотатного аналізу текстів учнівських висловлювань, текстів підручника, міжпредметних завдань та ін.

ВИКОРИСТАННЯ АНКЕТ У ПОРІВНЯЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ЯКОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

С. О. Науменко, к. пед. н.

У міжнародних порівняльних дослідженнях якості загальної середньої освіти, таких як TIMSS, PISA тощо, використовуються не лише тести для учнів, а й анкети для учнів, їхніх батьків, вчителів й адміністрації навчального закладу. Адже мета цих досліджень полягає в оцінюванні навчальних досягнень і компетентностей учнів (з допомогою тестів) і виявленні факторів та їх впливу на рівень підготовки учнів (з допомогою анкет). При цьому анкети відіграють не менш важливу роль, ніж тести, бо виявлення зв'язку між результатами тестування і станом певного фактора дозволяє сформулювати гіпотези, що дають можливість пояснити отримані результати, а також згодом в інших дослідженнях спрогнозувати результати учнів, що відповідають різним станам цих факторів.

У 2007 і 2011 рр. Україна брала участь у міжнародному порівняльному дослідженні якості природничо-математичної освіти учнів 4 і 8 класів загальноосвітніх навчальних закладів за проектом TIMSS. Під час дослідження з допомогою анкет було з'ясовано, що на рівень навчальних досягнень українських учнів з математики і природничих предметів впливають такі фактори: 1) наявність у родині достатньої кількості ресурсів для підтримки навчання своїх дітей. Цей фактор складається з таких індикаторів: освіта батьків, загальна кількість книг і кількість дитячих книг вдома; доступ до мережі Інтернет та наявність в учня окремої особистої кімнати; 2) місце розташування навчального закладу (розмір населеного пункту); 3) досвідченість вчителів; 4) ставлення учня до навчальних предметів та перспективи його подальшого навчання; 5) час виконання домашнього завдання.

Національне дослідження «Моніторинг якості загальної середньої освіти за результатами навчання учнів у початковій та основній школі» проводилося в навчальних закладах України у листопаді-грудні 2013 р. Його метою було оцінювання стану системи освіти в Україні та отримання об'єктивної інформації про її якість за результатами навчання учнів у початковій та основній школі. У дослідженні використовувалися тести для учнів разом з анкетами для вчителів.

В анкетах вчителі зазначали свій педагогічний стаж, кваліфікаційну категорію, педагогічне звання, давали відповіді на запитання щодо організації навчального процесу, стану матеріально-технічного забезпечення та ін., а також із переліку підручників вибирали ті, за якими навчалися учні, та оцінювали якість (добра, посередня, погана) цих підручників. За результатами дослідження планувалося також виявити наявність зв'язку між рівнем навчальних досягнень учнів з того чи іншого предмета і особливостями підручника, за яким вони навчалися. Проте через порушення процедури проведення моніторингу, його результати були оприлюднені лише частково, а саме дослідження було зупинено. (Моніторинг повинен був проводитися щороку.)

Отже, у порівняльних дослідженнях якості загальної середньої освіти використання анкет разом із тестами дозволяє виявити вплив окреслених заздалегідь факторів на рівень навчальних досягнень учнів. Це, в свою чергу, дає можливість сформулювати гіпотези щодо впливу факторів, а також у подальших дослідженнях спрогнозувати результати учнів.

ОСОБЛИВОСТІ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

О. С. Волошина, здобувач

Сьогодні інформаційно-комунікаційні технології стають потужними багатофункціональними засобами навчання, застосування яких у початковій школі сприяє активнішому і більш свідомому засвоєнню учнями навчального матеріалу. У навчаль-